

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF FRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Фрітчард і МакГрегор, у Вінніпегу, Мані.

Передача на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

КЛАСОВА ВІЙНА В БІНФЕЙТІ

Завзята боротьба в Бінфейті й Естевані майнерів проти вигодожуючої платні й невеличких умовин праці дійшла свого верху в масовім мордуванні страйкуючих майнерів королівською канадською кіною поліцією. Вона підняла ціле робітництво Канади. Щоб зломити цей масовий протест робітників, власники копалинь видали заяви, обвинувачуючи агітаторів, що це вони спричинили цілий клопіт. Як же є факти про організування майнерів? Як є умовини праці, що заставили цих робітників ліпше вмерти, ніж вернутись до праці в майнах? Робітники Канади ставлять такі запитання.

Напочатку серпня Воркерс Юніті Ліг отримала листа від робітників Бінфейту й Естевану, щоб прислати їм організатора. Вона зателеграфувала до мене в Ріджайні негайно виїхати до Естевану й розвідати в чому річ.

Приїхавши, я зустрівся з майнерським комітетом, який було створено й який працював вже місяці перед моїм приходом. Майнери розказали мені про місцеве положення й я просто не хотів вірити, але вони мені дали докази. Майнерів примушують жити, як свиней. Власники копалинь грабували їх зі всіх боків. Багато з майнерів безнадійно заводжені компанією й були в стані тих невеличків, які не мають права навіть залишити праці. Один робітник залишив працю, то його за це вкарала 100-доларним штрафом й він до цього часу не сплатив ще його. Я запитав, чому вони не організуються й не домагаються, щоб все це усунути. Майнери відповіли, що пробували вже це робити, але передових майнерів тоді негайно прогнали з роботи й ставлять на чорну лісту. Одного організатора було схоплено й здомповано в Сполучених Державах та загрошено йому смертю, якщо він верне назад. Робітники показали мені листи імен тих майнерів, які висловили своє бажання стати членами юніті. Там було половина тих майнерів, що працюють. Вони просили мене працювати тихцем, щоб власники не довідалися. Коли з Кедагарі прийшли юнітні картки, то за три дні всі майнери підписали їх.

Коли приїхав Слаан, президент МВЮК, вироблено скалю платні, години, умовини праці й заслано листа до власників, запрошуюючи їх на спільну конференцію з майнерським комітетом для обговорення цих справ і до заключення угоди. Власники відмовилися, заявляючи, що юніті є червона. Їм заслано другого листа, повідомляючи, що коли вони відмовляться прийти, то майнери вийдуть на страйк. Вони знову відмовилися обговорювати справу з майнерами. Тоді викликано страйк, який цілковито сплинив увесь рух. На розказ юніті залишилися при праці тільки "safety-men".

Спроби пустити майни в рух скебами провалилися, бо вони, дізнавшись про положення, забиралися з місцевости. Власники копалинь розкричали, що вони зібрали 500 фармерів для роботи в майнах, але на ділі вони насили зібрали 30, які забралися з місцевости не стаячи до праці.

Страйк продовжується солідарно. Старання доміняльного й провінціального урядів вихати посередничу й перемірну раду в цей спір не мали успіху, бо майнери відмовилися вернутись до праці на старих умовинах. Коли майнерська ексекютива обговорювала пропозицію королівської комісії, чи майнери вернутись до роботи, майнери з Кресент Майн заявили, що їм прийдедся два тижні випомповувати воду й компанія цілковито відмовилася їм за це платити. Майнери всі заявили: "Ми скорше вмеремо, ніж підемо до праці на старих умовинах".

Нині вже доказано, як ширі вони були в своїй заяві. Коли власникам не вдалося заставити майнерів вертати до праці без обговорення умовин, вони почали телеграфувати до урядів провінціального й доміняльного, домагаючись збільшення поліції "для охорони маєтку". Не дивлячись на факт, що маєток зовсім не був ушкоджений і не був загрожений, уряд почав присилати велике число кінної поліції, озброєної револьверами, карабінами, клобами, слізливими бомбами, машиновими крисами, що вони їх обернули проти майнерської мирної демонстрації у вівторок 29 вересня.

Те, що сталося, нині відоме робітникам Канади. Важливим фактом, який на мою думку повинні знати робітники Канади, є той, що поліція й не пробувала вживати клобів та слізливих бомбів. Вона заатакувала майнерів на троках й автомобілях без найменшої причини й ліста вбитих показує, що "спокій, порядок і добрий уряд" це значить: "смілий на смерть". Тільки героїчна активність жінок робітників, що кидалися перед поліційні карабіни не допустили до більших жертв. Це масове вбивство майнерів, що борються за краще життя, залишилось назавжди в серцях і в розумі канадського робітництва.

ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ! Страйк відбувається далі, це дивлячись на масові арештування. Допомога — одяг, пожива дуже потрібна. Потрібні гроші для легальної оборони тих, яких арештовано, щоб втримати вай і спротив, що залишилися після своїх кормильців. ЦЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС! Коли ви ухвалюватимете свої резолюції, домагаючись покарання тих, які замордували наших товаришів і відтягнення озброєної поліції із страйкових околиць, — апелюйте також за фінансовою підтримкою, жертвуйте перші самі й будьте взірцем для інших. Майнери Бінфейту й Естевану на вас покладаються. Не заведіть їх!

М. Дік. Форткін.

КРАТНА МІЛЬЯРДІВ

Є країна на світі, рахунки якої, бюджети, дефіцити, а навіть проценти від довгів рахуються тільки мільярдами.

Напевно знаю, що скажете — Сполучені Держави Америки! Ні. Румунія.

Недавно один з її бувиших міністрів написав в румунській газеті статтю, на основі якої цілий світ облетіла новинка, що Румунія дозріла вже до революції й що революція там неминуха.

А оце знову професор правничого факультету на університеті в Букарешті М. Базієску вмістив в газеті "Універсаль" з 6 вересня статтю про положення в Румунії, в якій каже, що в Румунії до усього продукції — до хліборобства, лісництва, нафтарства й до промислу докладається, що Румунія котиться в пропасть.

Ось що він каже:

"Були часи після війни, коли вагон пшениці платився в пристані по 100 до 150 тисяч левів. А тепер ціна разом з експортною прімією 20 тисяч левів. Перед війною доставав хлібороб за сотнар пшениці 15 левів у золоті, а тепер лише 3, отже п'ятому передвоєнної ціни. Так мається справа при всіх продуктах. А при цим збільшався сам державний бюджет з 7 мільярдів левів у 1921 р. з року на рік і вносить тепер у 1931 р., помімо його знижки, все ще 37 мільярдів. У дійсності стягне держава ледве 25 мільярдів і то законно й незаконно.

"Самі публічні довги вимагають цього року заплати відсотків на суму п'ять мільярдів 429 мільйонів і 422 тисяч левів у золоті та 6 мільярдів 401 мільйонів 543 тисяч левів в чужій валюті. Це робить майже половину слабого нашого дійсного бюджету, покритого дійсно вплатами.

"Румунський нарід не може платити всіх тягарів, котрі ми наклали роками на його спину. Ні, — що не зробимо, — не витягнемо в зубожілім краю 60—70 мільярдів левів стабілізованих, отже на 33 процент дорожчих, як перед 1929 р., отже майже сто мільярдів нестатбілізованих левів. До якої то суми вирости державні бюджети автономних кас, повітів, громад, камер торговельних, аграрних і т. д. Зберемо останню каплю крові з цього народу цього року, але за рік він не дасть уже нічого, його капітал знищиться, а праця безнадійна: загинемо від наших власних рук... Стережіться! Хвиля тяжка, остання година для нашого рятунку: недоволення й безнадійність загальні, звук барабана берника є попередником звуку дзвонів!"

Вміщуючи ці витяги із статті проф. Базієску, орган буковинських жовтоблакитників "Час" додає ще від себе, що "до публічних видатків він (Базієску) не дописав небутині бакшіші, урядовничі зловжитки і т. д. Страшний образ повільно але певної загибелі".

Так жовтоблакитники буковинські бояться "страшного образу" загибелі румунсько-фашистської держави.

Видно, що спритний не той, хто видобуває золото із землі, але хто випомповує його з чужих банків у свої.

Чому індійські магараджі та капіталісти разом з всендійським кльовном Ганді засіли довкола круглого стола разом з представниками англійського капіталу?

Щоб доволу того круглого стола ухвалити, як би то спритніше закрутити голови трудящих Індії, щоб ліпше їх визискувати та як тим визиском ділитися між собою.

Чому в Сполучених Державах провадиться кампанія за тим, щоб продуценти бавовни приорали кожний третій рядок бавовни, а робітники й бідні фармери ходять обірвані, а — Чому на Україні за часів царизму бавовни зовсім не розводили, а за радянської влади минулого року було 15,000 гектарів бавовни, цього року 144,500 гектарів бавовни, і чому там провадиться удару кампанія, щоб цю площу вдестерити.

Цього вже ніяк кількома словами не пояснити — хіба в коротці скажеш: бо в капіталістичних країнах вся продукція йде для зиску, а в РСРП — для вжитку.

Чому польська шляхта запровадила наглі суди? Бо називають такі наглі справи, в яких польська шляхта може нагло зникнути з лиця землі.

Чому Бенет каже, що господь спасе Канаду, а сам зиски канадських капіталістів спасає масовими арештуваннями провідників компартії,

місці у світі по видобуванні золота (Південна Африка).

Щоб на це відповісти — то треба перше відповісти, чому Франція, яка зовсім мало видобуває золота, зібрала у своїх банках майже четвертину усього золота на світі.

Видно, що спритний не той, хто видобуває золото із землі, але хто випомповує його з чужих банків у свої.

Чому індійські магараджі та капіталісти разом з всендійським кльовном Ганді засіли довкола круглого стола разом з представниками англійського капіталу?

Щоб доволу того круглого стола ухвалити, як би то спритніше закрутити голови трудящих Індії, щоб ліпше їх визискувати та як тим визиском ділитися між собою.

Чому в Сполучених Державах провадиться кампанія за тим, щоб продуценти бавовни приорали кожний третій рядок бавовни, а робітники й бідні фармери ходять обірвані, а — Чому на Україні за часів царизму бавовни зовсім не розводили, а за радянської влади минулого року було 15,000 гектарів бавовни, цього року 144,500 гектарів бавовни, і чому там провадиться удару кампанія, щоб цю площу вдестерити.

Цього вже ніяк кількома словами не пояснити — хіба в коротці скажеш: бо в капіталістичних країнах вся продукція йде для зиску, а в РСРП — для вжитку.

Переможним Шляхом за Успіх Пятилітки

518 НОВИХ ФАБРИК, ЗАВОДІВ І КОПАЛЕНЬ ПОЧИНАЮТЬ ПРАЦЮВАТИ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ В ТРЕТЬОМУ ВИРІШАЛЬНОМУ РОЦІ ПЯТИЛІТКИ.

МОСКВА, 1 жовтня. — Протягом третього вирішального року пятилітки соціалістичного будівництва Радянський Союз збагатиться 518-ма новими фабриками, заводами й копалинами. Велику кількість з них вже відкрито протягом останніх 9 місяців. На самому початку четвертого кварталу третього вирішального року відкрито два велетні: Харківський Тракторобуд і московський автомобільний завод АМО. За ними йдуть велетні Магнітогорск і Кузнецкий Металургій завод. Далі на черзі автомобільний завод в Нижньому Новгороді і ряд інших велетнів.

Харківський Тракторобуд збудований і ввекітований за 15 місяців. Харківський і сталінградський тракторні заводи, московський і нижгородський автомобільні, цілий ряд металургій, хемічних та інших фабрик - велетнів доказують здатність трудящих Радянського Союзу заводіти техніку нечуваного в історії будівництва.

Заключення харківського тракторо-велетня запевнило зміцнення й прискінення індустріалізації рільництва й забезпечує машинізацію колгоспів. В харківському Тракторобуді й московському АМО зібрано найвищі технічні досягнення в світі. Ці фабрики збудувала робітничка клася й віддала на службу індустрії й рільництву.

Капіталістичний світ корчиться в обіймах кризи, йде по шляху зменшування виробництва й технічного поступу. Радянський Союз захоплює перед в техніці й застосовує її у своїх фабриках.

Мільйони трудящих вітають закінчення нових фабрик-велетнів, бо бачать у цьому тріумф своїх перемог. Будівничих харківського Тракторобуду й московського АМО нагороджено назвою ударників за всевітню революцію. Відкриття нових фабрик є новим доказом великого поступу соціалістичного будівництва наперекір пророцтвам різної марки опортуністів, наперекір усім скептикам. Відкриття цих фабрик є перемогою ударних бригад світового пролетаріату й перемогою генеральної ленінської лінії.

Кореспондент "Нью Йорк Таймс" Волтер Дюранті телеграфує до тої газети з Москви з 2 жовтня, що 1 жовтня хоронили в Москві на Червоній площі робітника сталінградського Тракторобуду Михайло-Іванова, за керівництвом якого цей Тракторобуд довів свою продуктивність до 100 тракторів денно.

Михайло-Іванов вмер на тиф. В його похороні взяло участь 250 тисяч робітників Москви. Дюранті повідомляє в цій довгій телеграмі, що день першого жовтня був великим пе-

реможним днем радянської автотракторної та металургійної індустрії. Відкриття харківського Тракторобуду, що даватиме 50,000 тракторів на рік, та московського АМО, що даватиме 42,000 два-і-пів-тонних троків на рік, а слідом за ними двох найбільших велетнів на світі — Кузнецкого вільварного та Магнітогорського сталевого, це, каже Дюранті, "ПОДОБАЄТЬСЯ ВАМ, ЧИ НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ, СОЦІАЛІСТИЧНА ІНДУСТРІЯ ПОЧИНАЄ ПРАЦЮВАТИ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ І ЛЮДИ, ТАКІ, ЯК МИХАЙЛОВ-ІВАНОВ, СТАЛІНСЬКИЙ МОЛОДНЯК, Є П УДАРНОЮ СИЛОЮ."

Харківський Тракторобуд, каже Дюранті, врахував усі недостачі сталінградського, тому він немає тих недостач. Московський АМО ще до кінця цього року виробить 2,200 троків, 25,000 троків в 1932 році і 42,000 троків в 1933 році. Подібний поступ зробить і харківський Тракторобуд, що в останньому році пятилітки має дати 50,000 тракторів.

Кузнецкий велетень пічне працювати в половині жовтня, а Магнітогорск пустить перших своїх дві печі новим ходом 1 листопада.

Отже — подобається кому, чи не подобається, то соціалістична індустрія зростає кожного дня, а капіталістична корчиться від сухіт, що нею її нагородила криза.

РІЗНІ ВІСТІ

КРОВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ НА МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ МОЛОДІ

В неділю, 6 вересня відбулися у Варшаві в кількох місцях противоєнні демонстрації. Перед полуднем, коло 11 години зібралося кількасот молодих робітників і йшли походом в напрямі тюрми. Поліція старалася похід розігнати, при чому почалася стрілянина. Одна 9-літня дівчина вбита.

Поліція розганяючи демонстрації арештувала кількох Юрба зібраних киуулась тоді на поліцію, щоб відбити арештованих. Поліція ужила зброї й розігнала юрбу.

В Сосновці були спроби демонстрації в неділю, на Міжнародний День Молоді, але поліція розганяла демонстрації й не приходило до більших розривів.

В Золочеві приготувалися комуністи до противоєнних демонстрацій на день 6 вересня. Летючки зі зазивом до демонстрацій були розкидані у військових кошаках. В звязку з тим військова поліція арештувала кількох жовніврів. Рівнолу переведено ревізії й арешти серед місцевих робітників та серед шкільної молоді.

НАШО ЗАПРОВАДЖЕНО ДОРАЗОВІ СУДИ В ЦІЛІ ПОЛЬЩІ

На основі ухвали ради міністрів проголошено з днем 4 вересня доразові суди на терені цілої Польщі. Доразові суди каратимуть карою смерті всі ті "провинні", що на них дри звичайних судах є кара тяжкої вязниці.

Доразові суди проголошено на всі ті "провинні", що загрожують "публічному спокоєві" і в останньому часі масово поширюються по цілій Польщі, головню в промислових осередках, де зі зростом нужди й голоду серед безробітних зростає й бунт проти цього ладу.

ДЕМОНСТРАЦІЇ БЕЗРОБІТНИХ, ЩО КІНЧАТЬСЯ ЗВІЧАЙНО СУТІЧКАМИ З ПОЛІЦІЄЮ, ЗДОБУВАННЯ БЕЗРОБІТНИМИ ХАРЧІВ І ВУГІЛЛЯ, ЧЕРЕЗ НАПАДИ НА СКЛЕПИ, НА ТОВАРОВОІ ПОТЯГИ, ЩО В ОСТАННЬОМУ ЧАСІ ЗНАЧНО ПОШИРЮВАЛИСЯ ТА ІНШІ ПРОВИНИ "БАНДИТИЗМУ", ЯК ДЕ МАЛО МІСЦЕ НА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ, ПІДАЯТИМУТЬ ДОРАЗОВИМ СУДАМ, І БУДЕТЬСЯ КАРАТИ КАРОЮ СМЕРТІ.

В БОЛГАРІЇ

З Софії повідомляють, що в неділю, 6 вересня відбулися в багатьох місцях Болгарії головню по містечках і селах масові противоєнні демонстрації. Приходило до поважних сутичок між демонстрантами а поліцією і відділами війська, що були покликані на поміч поліції. В одному місті було при тому вбито 2-ох людей, в іншому місті був один вбитий і кількох ранених. Поліція перевела масові арештування серед робітників і селян. Арештовано також кількох комуністичних послів.

НОВИЙ САБОТАЖ У НАФТОВОМУ БАСЕЙНІ

"Газета Поранна" з 15 вересня повідомляє: "Вчора вчасним ранком поліцію порушили відомість про новий акт саботажа, виконаний невисвідченими дотепер людьми.

Отже, в ранішних годинах на просторі між Дрогобичем і Бориславом поблизу рафнерії Корнгабера поперетинано 24 залізничних і поштових дровів. Зі слідів виходить, що виконавців було кількох, і що один із них ліз босими ногами на стовпи, після чого спеціальними ножицями перетинав дрови.

На місце саботажа виїхали представники влади, та розпочали слідство".

ТОВАРИШІ! ВІДНОВАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "Укр. Роб. Вісті"!

Не забувайте про пресовий фонд української робітничої преси в Канаді!

Мусій.